

Nr 583

Av fru **Sundberg m. fl.**, om rätt för elev att utföra arbete för elevorganisation under skoltid.

(Lika lydande med motion nr 475 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition, bil 10, framhåller föredraganden att elevorganisationerna har en viktig uppgift att fylla. Föredraganden säger bl. a.:

Av stor betydelse är att eleverna från sin skolstart successivt utbildas och tränas för att aktivt medverka i en demokratiskt arbetande skola. Denna utbildning och träning bör försiggå i det dagliga skolarbetet men kräver också särskilda insatser för de många elever som utses till ledamöter av elevråd, samarbetsnämnden, ämneskonferenser m. m.

Skolöverstyrelsen säger också i inledningen till sin anslagsframställning för budgetåret 1969/70 att samverkan eller skoldemokrati måste ständigt märkas och bli en arbetsmetod.

Vi är övertygade om att ett ökat personligt ansvarstagande för skolarbetets utformning och organisation av de flesta elever upplevs som något mycket värdefullt. Också från utbildningssynpunkt är det med all säkerhet av stor betydelse att eleverna redan i tidiga år tränas i samarbete och får ta ställning till problem som de senare i livet kommer att möta i ökad omfattning. Elevorganisationerna är relativt nya men har under sin verksamhetslid gjort goda insatser för att öka skoldemokratin och träna elever i demokratiska arbetsformer.

Verksamhetsområdet har ökat, och de elever som utses till ledamöter av olika samarbetsorgan ägnar alltmer tid åt sammanträden och kontakter av olika slag. Av föredragandens yttrande framgår det mycket klart att arbete av detta slag bör uträttas under ordinarie skoltid och ses som ett led i det dagliga skolarbetet. Från utbildningssynpunkt ligger detta säkert i linje med målsättningen för den nya skolan.

För eleverna själva torde systemet dock ha åtskilliga nackdelar. Vi lever i ett konkurrenssamhälle, och det vore felaktigt att påstå att avgångsbetyget från gymnasiet saknar betydelse för elevens vidare utbildningsmöjligheter. Detta innebär att elever med starkt intresse för att göra en insats inom skolorganisationer kommer i en konfliktsituation. Organisationsarbete innebär nämligen ett minskat deltagande i den ordinarie undervisningen och försämrade möjligheter att få höga betyg. En viss begränsad möjlighet till frånvaro från schemabunden undervisning kan givetvis länkas. I dag är

sådan frånvaro inte reglerad och torde variera mycket mellan olika läroanstalter. När ungdomar debatterar går tiden fort och många upplever en återgång till lärosalen som ett avbrott i en viktig diskussion.

Vi föreslår att denna fråga blir föremål för behandling inom skolöverstyrelsen och att vissa riktlinjer för tidsomfattningen av elevernas organisatoriska verksamhet utarbetas. När det gäller läroämnena är undervisningen i olika årskurser klart reglerad.

Då vi delar uppfattningen att arbete i elevorganisationer är mycket värdefullt anser vi det felaktigt att sådant arbete får en negativ effekt på berörda elevers betyg. Vi vill inte direkt förorda en betygsättning av sådant arbete, men på något sätt måste alla insatser som gjorts i skolarbetet redovisas på betygen. Vi föreslår att skolöverstyrelsen får i uppdrag att utreda denna fråga och komma med förslag om hur denna redovisning skall ske.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att skolöverstyrelsen får i uppdrag att utreda i vilken grad skoltid får användas till frivilligt skolarbete av i motionen angivet slag och hur sådant arbete skall redovisas på betygen.

Stockholm den 27 januari 1969

Ingrid Sundberg (m)

Anders Björck (m)
i Nässjö

Blenda Ljungberg (m)

Ove Nordstrandh (m)